

Ministerie van Financiën

Wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen

Technische Briefing
Eerste Kamer der Staten-Generaal
11-10-2022

Wat regelt dit wetsvoorstel?

- Gedupeerde ouders en hun kinderen is **langdurig groot onrecht aangedaan**. Door breed overheidsfalen rond de toeslagen heeft dit ernstige gevolgen gehad in alle facetten van hun leven.
- Om deze burgers recht te doen zijn **compensatieregelingen** ontwikkeld en **maatregelen** om hen te helpen hun leven weer **zo veel mogelijk op de rit te krijgen**. De compensatieregelingen zien op:
 - Institutionele vooringenomenheid
 - Hardheid van het stelsel
 - Opzet / Grove Schuld (O/GS)
- Dit wetsvoorstel **codificeert de bestaande regelingen** in een separate wet en breidt deze oa. uit met een **kindregeling** en een regeling voor **gedupeerden** bij de **huur- zorgtoeslag en het kindgebonden budget**.
- De basis voor de hersteloperatie is gelegd met **compensatieregelingen** in de **Awir** die sinds **juli 2020** in werking zijn getreden. De hersteloperatie is vervolgens in **2021** via **beleidsbesluiten** met diverse regelingen uitgebreid, waaronder met de **catshuisregeling** en de **schuldenregelingen** en specifieke uitkeringen voor gemeenten voor het bieden van **brede ondersteuning**.

Financiële Compensatieregelingen

Institutionele vooringenomen heid

Herstel voor "**institutionele vooringenomenheid.**" Een doorgeschoten fraudejacht waarbij ouders – vaak omdat zij deel uitmaakten van een groep, zonder individuele beoordeling – te maken kregen met hoge terugvorderingen, met een zero-tolerance controle en zonder nadere uitvraag van bewijsstukken

Hardheid van het stelsel

Herstel voor ouders die al hun kinderopvangtoeslag moesten terugbetalen door de '**alles-of-niets' aanpak**: het – naar huidige inzichten - onacceptabele gebrek aan proportionaliteit en ruimte voor matiging bij toepassing van het wettelijke stelsel.

Onterecht Opzet/ Grove Schuld label

Herstel voor ouders die – naar huidige inzichten – **onterecht een kwalificatie 'Opzet/ Grove Schuld'** kregen en daardoor geen persoonlijke betalingsregeling of toegang tot schuldhulpverlening konden krijgen

Commissie Werkelijke Schade (CWS)

Aanvullende compensatie voor werkelijke schade, op basis van advies van de Commissie Werkelijke Schade (CWS).

Catshuisregeling

Versnelling van herstel voor ouders die gedupeerd zijn door institutionele vooringenomenheid, hardheid of OG/S > €1500.
Compensatie met **€ 30.000** en **toegang tot schuldenregeling.**

Andere elementen herstel aan KOT gedupeerden

Brede ondersteuning

- Specifieke uitkering aan gemeenten
- Ouders in het buitenland
- Gegevensuitwisseling

Noodvoorziening

- Hulp bij acute financiële noodsituatie, ~ € 500

Emotioneel herstel

- Niet bij wet geregeld. Oa.
- Gesprek(ken)
- Excuusbrief / verklaring geen fraudeur,
- Lotgenotencontact

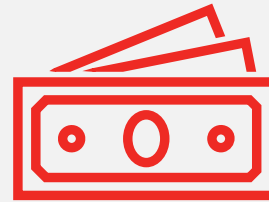
Kern schuldenregeling

Pauzering

- › Bij ontvangst €30.000 of meer gaat het **moratorium** (pauzeknop) van een jaar in.
- › In deze periode mag **geen beslag worden geëxecuteerd**
- › Ondertussen worden ouders geholpen hun **betalingsachterstanden** op te lossen.

Bescherming compensatie

- › **Bescherming** compensatiebedrag tegen directe opeisbaarheid door schuldeisers
- › **Achterstanden** wegnemen
- › Keuze wat je met de compensatie gaat doen

Nieuwe start

- › Zodat ouders een **nieuwe start** kunnen maken

De schuldenaanpak

A Private schuldeisers

- › Achterstanden worden opgelost
- › Betalingen aan private schuldeisers
- › Peildatum 1 juni 2021

B Publieke schuldeisers

- › Kwijtschelding openstaande vorderingen
- › Peildatum 31 december 2020

C MSNP, WSNP en faillissement

- › Uitgangspunt van de regeling
- › Bescherming beslaglegging boedel
- › Traject afronden zodat streng regime wordt beëindigd.

D Al betaalde schulden

- › Met compensatie betaalde schulden
- › Aanzuivering van de compensatie

Kindregeling

Doel

- Het bieden van erkenning en steun in de rug aan kinderen die getroffen zijn door de toeslagenaffaire.

Wat?

- Financiële tegemoetkoming afhankelijk van leeftijd, tussen 2.000 en 10.000 euro.
- Brede ondersteuning van gemeenten

Voor wie?

- Kinderen van gedupeerde KOT aanvragers en of huidige toeslagpartner, die op 1 januari 2005 jonger dan 21 jaar waren en kinderen geboren tot 1 november 2022;
- Formele pleegkinderen die pleegkind waren of zijn geworden van de KOT-aanvrager en/of toeslagpartner bij de eerste terugvordering.

Uitvoering

- Streven is start uitbetaling in november 2022. Uitvoering gereed.
- Rechthebbenden worden door UHT aangeschreven
- Betalingen worden zoveel mogelijk ambtshalve uitgekeerd, in sommige gevallen is een aanvraag nodig.

Huurtoeslag, Zorgtoeslag, Kindgebonden Budget

Compensatie vanwege:

Institutioneel vooringenomen behandeling

- 130% van de terugvordering of bedrag dat niet is toegekend/uitbetaald (100% terugvordering en 30% compensatie)
- ca. 500 mensen

Onterecht O/GS-label

- 30% van de terugvordering als compensatie
- ca. 22.000 mensen

- Uitsluitend ambtshalve verstrekking
- Streven start uitvoering april 2023

Overige bepalingen (I)

Hardheids- clausule

- Als toepassing van deze wet in bepaalde individuele gevallen tot een onbillijkheid van overwegende aard leidt, kan maatwerk worden toegepast via de hardheidsclausule.

Rechtsgang

- Rechtsgang afhankelijk van beschikkend bestuursorgaan.
- Beschikkingen van Belastingdienst/Toeslagen: hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
- Kwijtschelding Belastingdienst: cassatie bij de Hoge Raad
- Kwijtschelding SZW-domein: hoger beroep de bij Centrale Raad van Beroep

Misbruik

- Bevoegdheid tot terugvorderen herstelbedrag indien:
 - aanvrager opzettelijk onjuiste informatie heeft verstrekt; of
 - geen recht had op toekenning bedrag en hij dit wist of behoorde te weten.

Overige bepalingen (II)

Overgangsrecht

- Overgangsrecht voor reeds gegeven herstelbeschikkingen
 - deze worden beschouwd als gegeven op grond van de Wet hersteloperatie toeslagen
- Overgangsrecht voor een eenmalige uitkering in 2020
 - hiervoor blijft de toenmalige wettekst gelden
- Overgangsrecht kwijtschelding SZW-domein
 - SZW-artikelen vervallen per 2024, maar blijven ook daarna van toepassing op herstelaanvragen van voor 2024

Inwerkingtreding

- Zo snel mogelijk
- Terugwerkende kracht voor:
 - gecodificeerde maatregelen
 - overgehevelde wetgeving
- Latere inwerkingtreding voor:
 - Kindregeling op aanvraag (voorziene inwerkingtreding 1 oktober 2023)

Evaluatie

- Evaluatie hersteloperatie toeslagen in 2025
- In de tussentijd periodieke voortgangsrapportages